

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/149/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1613010478
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Blažová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1613010478.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Magdalény Blažovej a sudcov JUDr. Ivety Zelenayovej a JUDr. Kamila Ivánka, v trestnej veci obžalovaného ml. F. - E. R., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku samosudcu Okresného súdu Malacky sp. zn. 2T 87/2013 zo 14.7.2014, na verejnom zasadnutí konanom 14. januára 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného ml. F. - E. R., nar. XX.X.XXXX v L. sa z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom samosudcu Okresného súdu Malacky zo 14.7.2014 sp. zn. 2T 87/2013 bol obžalovaný ml. F. - E. R. uznaný za vinného v bode 1/ z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. a v bode 2/ z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

1. Dňa 01.09.2012 v čase o 22.30 hod. pred pohostinstvom zv. S. v meste H. po vzájomnej potýčke jeho brata s otcom poškodeného sa vrátil na miesto hádky s drevenou policou v ruke, ktorou napadol poškodeného E. V. ml., tak, že ho udrel do hlavy, čím poškodenému E. V. ml. trvale bytom R. XXXX/XX, H. spôsobil trieštivú zlomeninu hlavy T a P s posunom úlomkov, epidurálny hematóm vpavo, krvácanie T vpravo s bublinkami vzduchu vpravo pod kalvou F-T-P, zakrvácanie do pravej mastoideálnej dutiny a pohmoždenie hrudníka, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrenie s dobou liečenia od 03.09.2012 do 12.11.2012,

2. Dňa 06.04.2013 v čase o 21.10 hod. pred občerstvením zv. D. L. na F. námestí v H. spolu s Ďalším obvineným fyzicky napadli poškodeného ml. H. L., ktorému najprv obvinený ml. M. B. dal facku a úder päťou do tváre, potom ho kopol do oblasti tváre, následkom čoho poškodený spadol na zem, kde ho spoločne s obvineným ml. F. - E. R. kopal do hlavy a chrbta, čím poškodenému ml. H. L., trvale bytom P. XXX/XX, D. spôsobili zmliaždenie hlavy a krvácanie z nosa a tohto konania sa dopustili v prítomnosti osôb S. Ď, nar. 24.06.1995, K.B., nar. XX.XX.XXXX a R.V., nar. XX.XX.XXXX, ktoré neboli plnoleté.

Za uvedený prečin okresný súd obžalovanému uložil podľa § 156 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. i/, j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 3, § 41 ods. 1, § 117 ods. 1 Tr. zák., § 54 Tr. zák., § 111 Tr. zák. trest povinnej práce vo výmere 120 hodín.

Podľa § 55 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. je obžalovaný povinný vykonať trest povinnej práce osobne, vo voľnom čase a bez nároku na odmenu.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bol poškodený E. V., nar. XX.X.XXXX, bytom H., R. XXXX/XX s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

Proti výroku o vine a treste rozsudku okresného súdu, ktorým bol uznaný za vinného pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. v bode 1/ podal riadne a včas odvolanie obžalovaný, ktoré obhajca odôvodnil samostatným písomným podaním z 13.10.2014. Uviedol v ňom, že vo vzťahu ku skutku kvalifikovaného v rozsudku ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že obžalovaný ml. F. - E. R. konal v nutnej obrane. Ako v prípravnom konaní, tak i v konaní pred súdom opätovne obžalovaný priznal, že udrel E. V. ml. palicou, avšak konal tak len z dôvodu, aby ochránil svojho brata R., o ktorého život a zdravie prejavil obavu, keďže tomuto bola diagnostikovaná svalová dystrofia. Obžalovaný sa bál, že jeho brat môže v prípade pokračovania útoku ochrnúť. Skutočnosť, že obžalovaný len odvracal trvajúcí útok E. V. st. a E. V. ml., potvrdili vo svojich výpovediach aj svedkovia X. R. a E. J..

Poukázal na záverečnú reč prokurátora, v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 3T 126/2013, v ktorom boli E. V. st. a E. V. ml. uznaní za vinných zo spáchania prečinu výtržníctva spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 1.9.2012 v čase okolo 22.30 hod. v H. na V. ul., pred pohostinstvom S., po predchádzajúcom konflikte napadli poškodeného R. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Y. XXX tak, že ho bili rukami a kopali nohami do oblasti hlavy a tela, čím mu spôsobili ľahký otras mozgu, pomliaždenie hrudnej steny a chrbta, ktoré zranenia si vyžiadali liečenie v trvaní najmenej 7 dní.

Za čo boli odsúdení a to každý z nich na peňažný trest vo výmere 300 eur s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 1 mesiac, v ktorej prokurátor uvádza, že nedošlo k vážnejšiemu poškodeniu zdravia poškodeného R. R. možno pripísať len včasnému zásahu brata poškodeného (t.č. obžalovaného), ktorý na obžalovaných zaútočil, čím vlastne odvrátil pokračovanie v útoku zo strany obžalovaných na svojho brata. Z uvedeného vyplýva, že sama prokuratúra v danom prípade vyhodnotila konanie F. - E. R., ako konanie, ktorým odvracal útok na E. V. ml. a E. V. st. na svojho brata.

Konanie obžalovaného je preto potrebné kvalifikovať ako konanie v nutnej obrane, keďže v danom prípade odvracal útok E. V. st. a E. V. ml., ktorí bez prestania kopali brata obžalovaného do hlavy, napriek tomu, že tento ležal bezbranný na zemi. Predmetné konanie E. V. st. a E. V. ml., preto v žiadnom prípade nemožno považovať za pomerne ľahký útok ako ho v zmysle odôvodnenia rozsudku vyhodnotil samosudca okresného súdu, ktorý tiež ďalej uviedol, že obžalovaný prekročil medze nutnej obrany, o čom svedčí jednak neprimerané použitie zbrane a jednak evidentný nepomer medzi následkami útoku a obrany. Obrana obžalovaného bola jednoznačne primeraná útoku, kedy útočníci boli dvaja a obžalovaný ich v danom prípade vyzval, aby od útoku upustili, avšak títo nereagovali a pokračovali v útoku na bezbranne ležiaceho brata obžalovaného, ktorého bili a kopali do oblasti hlavy a tela. Navrhol preto, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok samosudcu okresného súdu Malacky zo 14.7.2014 sp. zn. 2T 87/2013 vo výroku o vine v bode 1/ a rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby vo vzťahu ku skutku kvalifikovaného podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. spod obžaloby oslobodí, nakoľko tento nie je trestným činom.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadril prokurátor okresnej prokuratúry tak, že okresný súd dôkaznú situáciu vyhodnotil správne, keď uviedol, že obžalovaný jednoznačne prekročil medze nutnej obrany, o čom svedčí jednak neprimerané použitie zbrane a jednak nepomer medzi následkami útoku a tzv. obranou. Zastáva názor, že existencia nutnej obrany nebola jednoznačne preukázaná, pretože viacerí svedkovia vypovedali, že obžalovaný poškodeného udrel až potom, keď už jeho brata odtiahli a boli na odchode. Predmetom konania obžalovaného je úsek jeho konania, kedy sa mal vrátiť s palicou v ruke a opakovane udrieť poškodeného. Uvedené počínanie vôbec neevokuje snahu o odvrátenie útoku na jeho brata ale snahu o odplatu, ktorá bola dobre vykonaná, keďže zranenia poškodeného boli tak závažné, že mali charakter ťažkej ujmy.

Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam uvedeným v písomnom odôvodnení odvolania obhajcom obžalovaného uviedol, že v texte obžaloby sp. zn. 2Pv 92/2013 sa nenachádza nič o odvracaní útoku, keďže obžaloba bola podaná v skrátenej vyhotovení, bez odôvodnenia. Namietal tvrdenie obhajcu, že obžalovaný najprv útočníkov vyzval, aby upustili od svojho konania, na čo títo nereagovali a pokračovali v útoku. Realita takéhoto konania obžalovaného nevyplýva zo žiadneho dôkazu.

Vo vzťahu k záverečnej reči prokurátora v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 3T 126/2013 uviedol, že prebiehali dve trestné konania proti sebe, v ktorých jedna osoba bola obvineným a následne poškodeným a nie je to neobvyklé a ani nezákonné. Konanie obžalovaného ml. R. bolo z hľadiska trestnej zodpovednosti posúdené samostatne v predmetnom konaní a vzhľadom na následok, ktorý svojim konaním spôsobil na zdraví E. V. ml. bolo potrebné ho podrobiť trestnej zodpovednosti.

Navrhol preto odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovaného sa obhajkyňa obžalovaného pridrжала písomného podania odvolania a navrhla rozhodnúť v zmysle svojho návrhu tak, aby bolo konanie obžalovaného posúdené ako konanie v nutnej obrane.

Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Zákonná zástupkyňa obžalovaného, matka K. R. na verejnom zasadnutí uviedla, že jej syn, teda obžalovaný sa od spáchania skutku zmenil. 29.1.2015 dovŕši 18 rokov, chce sa zamestnať a chce dokončiť strednú školu, pretože štúdium prerušil.

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Malackách sa pridržali záverečného návrhu obhajkyne obžalovaného.

Obžalovaný ml. F. - E. R. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že ľutuje toho, čo sa stalo a v ďalšom sa pridržal prednesu svojej obhajkyne.

Krajský súd na podklade odvolania podaného obžalovaným ml. F. - E. R. preskúmal v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku v celom rozsahu ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na všetky prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolanie

obžalovaného ml. F. - E. R. nie je dôvodné.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že povinnosťou odvolacieho súdu na základe revízneho princípu determinovaného uvedeným ustanovením, je preskúmanie len tých výrokov, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie a preskúmanie správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo týmto napadnutým výrokom rozsudku.

Výnimkou uvedenej zásady je to, že odvolací súd musí prihliadať aj na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytýkané, ale ktoré sú takej povahy, že by odôvodňovali (po právoplatnosti rozsudku) podanie mimoriadneho opravného prostriedku, tj. dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. Por. Takéto chyby však v posudzovanom prípade zistené neboli.

Vzhľadom k podanému odvolaniu obžalovaného ml. F. - E. R. a z toho vyplývajúceho rozsahu prieskumnej povinnosti, odvolací súd nepreskúmal výrok o vine v bode 2/ rozsudku, vrátane právneho posúdenia skutku.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že súd prvého stupňa v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por., najmä však zásady zákonného postupu, § 2 ods. 7, práva na obhajobu - § 2 ods. 9, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 a rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14 Tr. por.

Odvolací súd teda konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Krajský súd po vyhodnotení dôkazov vykonaných pred okresným súdom a po doplnení dokazovania, priamo pred odvolacím súdom na verejnom zasadnutí čítaním výpovedí svedkov K. R., Y. V., G. Y. a E. J. dospel k záveru, že obžalovaný sa dopustil skutku pod bodom 1/ rozsudku tak, ako je to uvedené v jeho výrokovej časti

Obžalovaný v prípravnom konaní uviedol, že vonku videl ako jeho brat R. leží na zemi a asi 5-6 osôb ho bije tak, že do neho kopali. Boli to chlapi aj ženy, nevedel povedať v akom pomere. Jeden z útočníkov bol ten, do ktorého R. sotil, pričom na neho začal kričať nech ho nebijú, ale keďže nikto na to nereagoval, videl pri stromčekom v zemi trčať palicu, ktorú vytrhol zo zeme a touto udrel oboch chlapov, ktorí tam boli a to každého jedenkrát. Na hlavnom pojednávaní však využil svojho práva a odmietol ku skutku vypovedať. V tomto smere preto nie je možné súhlasiť s dôvodmi odvolania obhajcu obžalovaného, že obžalovaný ako v prípravnom, tak i v súdnom konaní priznal úder E. V. ml. palicou, pretože obžalovaný na hlavnom pojednávaní nevypovedal. R. E. V. ml., E. V. st. uviedli, že bol to práve obžalovaný, ktorý na nich zaútočil palicou. R. R. R. na hlavnom pojednávaní využil svojho práva a odmietol vypovedať, pričom za splnenia zákonných podmienok bola jeho výpoveď z prípravného konania prečítaná a v tejto uviedol, že v dôsledku požitia alkoholických nápojov mu prišlo zle, išiel von a drgol do jedného mladého chlapca. Vonku uvedený chlapec spolu so starším pánom prišli ku nemu, pričom dostal úder päťou do ľavej strany tváre, od staršieho z nich, ktorý úder opätovoľ, pričom mladší z útočníkov ho mal udrieť zozadu do hlavy, v dôsledku čoho spadol a na zemi ho obaja začali kopať, a kopali ho aj nejaké tri ženy. Vtedy tam prišiel jeho brat (obžalovaný), ktorý ho začal brániť, pričom držal palicu. To či niekoho udrel nevnímala a ani nevedel odkiaľ tú palicu vzal. Nepotvrdil, že by jeho brat útočníkov vyzval, aby od svojho útoku upustili. Svedkovia X. R. a E. J., na ktorých výpovede obhajca v odvolaní poukazuje zhodne uviedli, že potom, čo bol brat obžalovaného napadnutý sa vonku strhla „mela“, ona sa snažila spolu s E. J. útočníkov rozdeliť a podarilo sa im R. odtiaľ zobrať preč s tým, že obžalovaný tam vtedy nebol, pričom kam išiel do neregistrovala. Starší pán, ktorý bol jedným z útočníkov sa za nimi rozbehol a chytil R. za tričko zozadu, ktoré mu roztrhal, vtedy tam pribehol obžalovaný s palicou a udrel touto do hlavy mladšieho a možno aj toho staršieho. V zhode s výpoveďou X. R. je aj výpoveď svedka E. J. z prípravného konania. Ostatní vo veci vypočutí svedkovia potvrdili úder palicou obžalovaného do hlavy poškodeného V. ml. Z lekárskeho správ založených v trestnom spise vyplýva, že poškodený E. V. ml. utrpel následkom úderu do hlavy trieštivú zlomeninu lebky s posunom úlomkov, epidurálny hematóm, podpavučnicové krvácanie vpravo, zakrvácanie do pravej mastoideálnej dutiny a pomliaždenie hrudníka s celkovou dobou práceneschopnosti od 3.9.2012 do 12.11.2012.

Krajský súd vyhodnotiac výpoveď obžalovaného a tvrdenia svedkov spolu s ďalšími dôkazmi dospel k záveru, že správne postupoval okresný súd, keď konanie obžalovaného v bode 1/ právne posúdil ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák.

Vo vzťahu k námietkam obhajcu obžalovaného, že konanie je potrebné posúdiť ako konanie v nutnej obrane, odvolací súd udáva:

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 Tr. por., čin inak trestný, ktorý niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom nie je trestným činom.

Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku.

Základnou podmienkou nutnej obrany je, aby sa ňou odvracal útok, ktorým treba rozumieť úmyselné alebo nedbanlivostné ľudské konanie. Útok musí priamo, teda bezprostredne hroziť alebo trvať. Nejde preto o nutnú obranu v prípade, keď útok už fakticky skončil a napadnutý reaguje na útok takým spôsobom, že útok v skutočnosti odpláca a nie odvracia. V prípadoch, keď po skončení útoku sám napadnutý prejde do útoku s úmyslom vysporiadať sa s útočníkom, od ktorého už nebezpečenstvo nehrozí je pôvodne napadnutý trestne zodpovedný, ale len za následok, ktorý zavinene spôsobil touto časťou svojho konania, teda pri odplácaní.

Pri splnení vyššie citovaných zákonných podmienok sa pre posúdenie konania ako nutnej obrany nevyžaduje primeranosť obrany v zmysle úplnej úmernosti (proporcionality), medzi významom ohrozeného spoločenského vzťahu a vzťahu dotknutého obranou. Ak má byť nutná obrana úspešná môže aj často musí napadnutý použiť intenzívnejšie konanie alebo účinnejšie prostriedky, než použil útočník. Nesmie však ísť o konanie alebo prostriedky celkom zjavne neprimerané povahe a nebezpečnosti útoku.

Pri posudzovaní primeranosti obrany treba v zmysle citovaného ustanovenia o nutnej obrane brať do úvahy intenzitu útoku i obrany, ako i škodu, ktorá hrozila z útoku a škodu spôsobenú k obrane. Neplatí pritom princíp proporcionality „škoda spôsobená v obrane, môže byť väčšia ako škoda, ktorú útočník spôsobil napadnutému, alebo ktorá hrozila z jeho útoku“. Nesmie však byť medzi nimi celkom zjavný nepomer. Napadnutý má právo výberu, či sa útoku vyhne inak než použitím obrany, alebo sa rozhodne brániť, lebo nikto nie je povinný ustupovať pred neoprávneným útokom na záujmy chránené Trestným zákonom, ale má naopak právo použiť proti takému útoku obranu, ktorá nie je celkom zjavne neprimeraná povahe a nebezpečnosti útoku. Pomer obrany a útoku treba navyše posudzovať so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, najmä na vzájomný pomer síl útočníka a napadnutého, výnimočnosť situácie, nutnosť okamžitého rozhodovania a podobne. V prípadoch, keď nutná obrana prekročí medze stanovené zákonom ide o excés z medzí nutnej obrany. Takéto konanie sa právne posúdi podľa skutkovej podstaty toho trestného činu, ktorého znaky boli naplnené. Súd na vybočenie z medzí nutnej obrany prihliada pri výmere trestu ako na poľahčujúcu okolnosť. V tomto smere nemožno prisvedčiť obhajobným námietkam, že z pohľadu citovaných zákonných ustanovení, ich správneho výkladu a aplikácie práva, obsah doposiaľ vykonaného dokazovania dáva spoľahlivý základ pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie o konaní obžalovaného v medziach nutnej obrany.

V danom konkrétnom prípade totiž nebolo preukázané, že by obrana smerujúca proti útočníkovi a spravidla postihujúca jeho telesnú integritu prebiehala súčasne s útokom. Z výpovedí vyššie citovaných svedkov X. R. a E. J. totiž vyplýva, že útok na brata obžalovaného skončil, keďže tohto odtiahli a až následne začal obžalovaný útočiť palicou na poškodeného V. st. a ml. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by obžalovaný predtým vyzýval na skončenie útoku osoby, ktoré mali napadnúť jeho brata. Preto v tomto smere odvolací súd neakceptoval obhajobné námietky uvádzané obhajcom obžalovaného.

Pri úvahách aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti vychádzal odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionalnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie.

V danom konkrétnom prípade trest povinnej práce vo výmere 120 hodín, ktorý bol uložený obžalovanému s jeho súhlasom a ktorý bolo možné ukladať v zákonnej sadzbe od 40 hodín do 150 hodín, s poukazom na

ustanovenie § 111 Tr. zák. a za existencie dvoch poľahčujúcich okolností a to priznania sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu (§ 36 písm. i/ Tr. zák.) a vedenia riadneho života pred spáchaním činu (§ 36 písm. j/ Tr. zák.) ako aj jednej priťažujúcej okolnosti spáchania viac trestných činov (§ 37 písm. h/ Tr. zák.) je trestnom primeraným a zodpovedajúcim zákonu s tým, že ak odsúdený v čase výkonu trestu nebude viesť riadny život alebo zavinene nevykoná práce v určenom rozsahu, súd premení trest povinnej práce alebo jeho zvyšok na trest odňatia slobody, tak že za každé dve hodiny nevykonanej práce nariadi jeden deň nepodmienečného trestu odňatia slobody a zároveň rozhodne o spôsobe výkonu tohto trestu.

So zreteľom k vyššie uvedenému krajský súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.